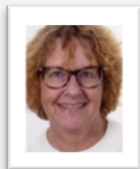

Medlemsinformation

Ordförande

Kaisas funderingar

Med glädje mottogs beskedet att restriktionerna gällande Covid-19 successivt skulle tas bort.

Politikerna i VGR hade stor förståelse för bl. a oss i föreningsarkiven och vi fick tillfälliga förstärkningar under våren. Det känns därför bra att kunna säga till alla er medlemsorganisationer: välkomna tillbaka!

Dock kändes resten av året för Föreningens Arkivet som en åktur i Balder på Liseberg. I sagan har Lokes illdåd mot Balder gjort gudarna rasande och planer smids för ett besegra den lömske jätten en gång för alla. I vårt fall kom det som blixtn från klar himmel att vi skulle vara ute från lokalen, byggnad 110, inom nio månader. Forsakersarkivet består av ovärderligt material från Papyrus, en del material är från slutet av 1800-talet. Materialet var en gåva från företaget, vi lyckades rädda ritningar, fotografier och dokument från att gå till spillo.

Men likt en bergochdalbanas G-krafter slog föreningsarkivets styrelse tillbaka. Efter drygt nio månader fick vi i januari besked om att vi fick bli kvar, tills dess att nya ändamålsenliga lokaler kan erbjudas.

Vill redan nu bjuda in er till årsmötet som går av stapeln i Mölndal den 17 april. Separat inbjudan med ytterligare detaljer kommer i god tid. Några tankar om verksamheten? Varför inte skriva en motion!

Väl mött 2023

Arkivleveranser

Från och med 2023 tar vi inte emot bokföringsmaterial som är nyare än åtta år. Som vanligt vill vi att ni hör av er innan leverans.

T.h. Besök hos Föreningen Bruksongar 2023-01-31

T.v. Arbetsdag Kvarnbygatan 12 2022-01-28

Årsmöte

måndag 17 april kl 18.30 i Mölndal.
Mer information kommer inom kort

Berättelser ur arkiven

Buller i Härrydaskogarna

1999-03-28 bildades föreningen *Flygbullergruppen Härryda Östra*. Mötet hade sammankallats av en arbetsgrupp och inbjudan delats ut i brevlådor och placerats på anslagstavlor öster om Landvetter flygplats. Anledningen till föreningens bildande var att en ny flygväg hade införts på Landvetter flygplats. *Luftrum -98* genomfördes i oktober 1998. Detta medförde klagomål från boende öster om flygplatsen på grund av ökade bullernivåer. Föreningen skulle arbeta för en ändring av flygvägarna runt Landvetter flygplats och för minskat buller öster om den samma 1999 gjordes en polisanmälan där man skrev att omläggningen gjort bullret till en sanitär olägenhet.

Föreningen anlät en advokatfirma. Man var part i flera instanser rörande flygvägar för Landvetter flygplats. Huvudförhandlingarna 2006 ledde till fram ett tillfälligt tillstånd att flyga enligt luftrum 98 till 2008-12-31. Luftfartsverket presenterade sedan två alternativ, det södra och norra spåret. 2008-10-08 fastställde Miljödomstolen att Södra spåret skulle gälla. 2009-01-15 tog Luftfartsverket Södra Spåret i bruk och man slutade flyga över föreningens områden. Föreningen valde ändå att överklaga till nästa instans Ärendet prövades slutligt och domen vann laga kraft 2009-12-22 hos Miljööverdomstolen vid Svea hovrätt. 2017 beslutades att föreningen skulle läggas ner, men då kan man konstatera att "ibland kan välta lite tuva stora lass ..."

Karl Bjernestad

Berättelsen om MAF – eller den gröna byggnaden

På 40-talet lyckades Jörgen Lehman på Sahlgrenska ta fram läkemedel mot TBC och blodpropp. TBC är en luftburen sjukdom, ofta med dödlig utgång. Trångboddhet var en omfattande grogrund för sjukdomens spridning. Att ta fram läkemedlet (PAS) var kostsamt, upp till 150 kr/kg

forts nästa sida

Tänk på att meddela oss när era kontaktuppgifter ändras.

Med stöd från

Berättelser ur arkiven forts.

och kunde därför inte erbjudas till alla behövande. Tillverkaren, Ferrosan, visste att SOAB tillverkade en av komponenterna i medicinen (FSA). Man vände sig till VD Hilding Hilmersson som utan tvekan erbjöd sig att göra PAS mer tillgängligt. Anledningen till att han inte tvekade berodde till viss del på att närstående drabbats. Han skriver i ett brev till Ferrosan att: "Min far dog nämligen i tuberkulos efter sex års sjukdom 1903 och min brorsdotter hade avlidit i tuberkulös hjärnhinneinflammation..."

Rivstart

Det var ju en sak att tacka ja, men nu återstod ju resten. Laborariearbetet accelererades och parallellt med detta påbörjades ritandet på en anläggning. Ritningsarbetet för anläggning påbörjades i februari 1949, men redan under senhösten 1948 hade man, utan att söka tillstånd, uppfört sockel och stödmur för den nya byggnaden, byggnad 46, eller MAF som den kom att kallas. Så snart tjälen gick ur jorden började man gjuta fundament för balkkonstruktionerna och maskiner. Under april – juni uppfördes byggnadens skelett och i dessa monterades maskinerna upp. En besökande direktör fällde följande kommentar: "Hålla Ni på med rivningsarbete? och det tedde sig nog märkligt att uppföra en byggnad inifrån och utåt.

Leverans och en liten detalj

Den 9/9 1949 kunde man göra sin första leverans och man hade därmed genomfört forskning, planering och montering på ett år! Hilmersson blev inbjuden till statssekreterare på Inrikes-departementet där han fick redogöra för sitt arbete och förklarade att så snart företaget fick produkten skulle priset på PAS att kunna sänkas drastiskt. Det återstod dock en detalj. SOAB hade nu lagt in en ansökan om bygglov, men man hade ännu inte fått detta. Tiden gick och en höstdag telegraferade Hilmersson till inrikesministern. Budskapet var tydligt. Om SOAB inte fick sitt tillstånd skulle man bli tvungen att avbryta all tillverkning vid första risk för frost. Tre timmar senare kom ett telegram från Arbetsmarknadsstyrelsen som lämnade sitt godkännande. Under november-december var alla väggarna uppförda och taket var lagt.

Till slut

Byggnaden fanns kvar långt efter att tillverkningen avslutats användes till lager, laboratorier och verkstäder. 1977/78 kläddes den i grön plåt (mindre uppskattat av många anställda) och idag är den riven. Läsarna får glädja sig åt att det finns bevarat arkivmaterial som berättar denna historia, för utan källor, blir vår historieskrivning till en visklek.

För att läsa artikeln i sin helhet klicka på denna [länk](#)

Jonas Andersson